

Sygn.akt III AUa 173/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 sierpnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Maria Jolanta Kazberuk (spr.)

Sędziowie: SA Bożena Szponar - Jarocka

SO del. Piotr Prusinowski

Protokolant: Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 sierpnia 2013 r. w B.

sprawy z odwołania Szpitala (...) w M.

przy udziale zainteresowanych: M. B., D. B., T. C., B. D., D. D., B. G., J. G., T. H., J. J., M. K., J. K., K. K., G. Ł., M. Ł., B. M., S. O., T. P., K. P., M. P., J. P., U. P., Z. P., W. R., B. R., A. S. (1), D. S., A. S. (2), A. S. (3), J. T., W. T., M. W. (1), M. W. (2), T. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział wO.o ustalenie podstawy wymiaru składek na Fundusz Emerytur Pomostowych

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział wO.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 22 listopada 2012 r. sygn. akt IV U 1269/12

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.

Sygn. akt III AUa 173/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 6 marca 2012 roku, wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585 ze zm.) oraz ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U Nr 237, poz. 1656 ze zm.) ustalił należności Szpitala (...) w M. na Fundusz Emerytur Pomostowych w następujących wysokościach: styczeń 2010 roku – 2.091,98 złotych, luty 2010 roku - 2.079,25 złotych, marzec 2010 roku - 2.109,85 złotych, kwiecień 2010 roku - 2.085,24 złote, czerwiec 2010 roku - 2.113,07 złotych, lipiec 2010 roku - 2.061,25 złotych, sierpień 2010 roku - 2.277,74 złote, wrzesień 2010 roku - 2.084,87 złotych, październik 2010 roku - 2.044,57 złotych, listopad 2010 roku - 2.111,91 złotych, grudzień 2010 roku - 2.113,25 złotych, styczeń 2011 roku - 2.144,64 złotych, luty 2011 roku - 2.273,97 złotych, marzec 2011 roku - 2.226,93 złotych, kwiecień 2011 roku - 2.340,87 złotych oraz maj 2011 roku - 2.401, 87 złotych. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że płatnik przy obliczaniu podstawy wymiaru składki na Funduszu Emerytur Pomostowych błędnie nie uwzględnił przychodu uzyskanego z tytułu umów zlecenia zawartych z Niepublicznym Zakładem (...)(...)wykonywanych na rzecz Szpital (...) w M..

Szpital (...) w M. w odwołaniu od powyższej decyzji wniósł o jej zmianę i ustalenie, że nie ma obowiązku zapłaty składek na Fundusz Emerytur Pomostowych od przychodu uzyskiwanego przez pracowników na podstawie umów zlecenia zawartych z Niepublicznym Zakładem opieki Zdrowotnej (...) T. S..

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, po rozpoznaniu powyższego odwołania, wyrokiem z dnia 22 listopada 2012 roku w sprawie IV U 1269/12 zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że Szpital (...) w M. nie ma obowiązku odprowadzenia składek na Fundusz Emerytur Pomostowych od umów zlecenia zawartych przez zainteresowanych z Niepublicznym Zakładem (...) (...)” T. S. z siedzibą w B. za okres od stycznia 2010 roku do maja 2011 roku oraz zasądził od organu rentowego na rzecz Szpitala (...) w M. kwotę 60 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu (zastępstwa procesowego). Sąd Okręgowy ustalił, że Szpital (...) w M. w dniu 6 maja 2008 roku zawarł umowę na świadczenia zdrowotne z Niepublicznym Zakładem (...) (...) T. S., prowadzącej działalność gospodarczą. W ramach zawartej umowy T. S. była zobowiązana do zabezpieczenia na rzecz Szpitala usług pielęgniarstwa w sytuacjach nagłych potrzeb oraz zabezpieczenia usług ratownika medycznego, ratownika medycznego /kierowcy w szpitalnym oddziale ratunkowym w zespole podstawowym i specjalistycznym w sytuacjach nagłych potrzeb. Po zakończeniu tej umowy, w dniu 31 marca 2009 roku, została zawarta kolejna umowa w tym samym przedmiocie na okres od dnia 8 kwietnia 2009 roku do dnia 31 stycznia 2012 roku. Poza sporem pozostawało, iż w celu realizacji umów zawartych ze Szpitalem (...) kierowała do pracy osoby pozostające ze Szpitalem w stosunku pracy, zawierając z nimi umowy zlecenia. Zleceniobiorcy w ramach zawartych umów świadczyli usługi na rzecz własnego pracodawcy. Szpital – jako płatnik składek nie naliczał składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne i na Fundusz Pracy. Inspektorzy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych skontrolowali w Szpitalu prawidłowość odprowadzania składek za okres od stycznia 2008 roku do lipca 2011 roku. Po zakończeniu kontroli sporządzili zestawienie miesięcznym różnic w zakresie składek na Funduszu Emerytur Pomostowych za okres wskazany w decyzji. Mając na uwadze powyżej ustalony stan faktyczny, Sąd Okręgowy wskazał, że w niniejszej sprawie rozstrzygnięciu podlegał problem, czy przychód z umów zlecenia zawartych z osobą trzecią a wykonywanych przez pracowników, podlegał oskładkowaniu na Funduszu Emerytur Pomostowych. Sąd I instancji w pierwszej kolejności wskazał, iż zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego podstawowym skutkiem uznania za pracownika osoby wykonującej pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, jest objęcie jej obowiązkowymi ubezpieczeniami: emerytalnym, rentowymi, chorobowym i wypadkowym tak, jak pracownika (art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1 i 2a, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych). W podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się wówczas przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia albo umowy o dzieło. Płatnikiem jest pracodawca, a przychód z tytułu umowy cywilnoprawnej jedynie uwzględnia się w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy, co oznacza zdaniem Sądu Okręgowego, że pracodawca powinien zsumować wynagrodzenie z umowy cywilnoprawnej z wynagrodzeniem ze stosunku pracy. Art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, w ocenie Sądu Okręgowego, nie odnosi się do pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Z kolei ustawa z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych nie odnosi się do zleceniobiorców, lecz jednoznacznie stanowi o pracownikach wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009 roku) prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, wymienione w ustawie, w pełnym wymiarze czasu pracy. Sąd I instancji stwierdził, że umowom zlecenia zawartym przez zainteresowanych pracowników z T. S. obce było pojęcie wymiaru czasu pracy, bowiem zleceniobiorcy zobowiązali się do „wykonywania czynności według zapotrzebowania Szpitala (...) w M.”. Z powyższego, oraz z rozliczeń, zdaniem Sądu Okręgowego, wynikało, że zleceniobiorcy zatrudniani byli dorywczo, doraźnie w razie braku personelu, a wynagradzani według godzin pracy na danym dyżurze. Sąd Okręgowy, analizując treść art. 4 i 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych stwierdził, że warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową jest legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po dniu 1 stycznia 2009 roku. W przypadku, kiedy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej”, według poprzednio obowiązujących przepisów,

może nabyć prawo do „nowego” świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu obowiązujących przepisów. Zatem brak podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze nie może być zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami tak kwalifikowany. Sąd Okręgowy przytoczył orzecznictwo Sądu Najwyższego dotyczące sposobów dokonywania wykładni przepisów z zakresu ubezpieczeń społecznych i obowiązku brania pod uwagę w pierwszej kolejności językowego znaczenia tekstu prawnego. Mając na uwadze treść przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych, Sąd I instancji stwierdził, że stanowisko organu rentowego narusza podstawową zasadę systemu ubezpieczeń społecznych, a mianowicie zasadę ekwiwalentności składki i świadczenia oraz działania z korzyścią dla ubezpieczonego w zakresie nabycia prawa do wcześniejszej emerytury. Pracownicy, w ocenie Sądu I instancji, nie nabędą żadnego stażu pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze z tytułu pełnienia dorywczych dyżurów na podstawie umowy zlecenia i taki okres nigdy nie zostanie uznany przez organ rentowy jako uprawniający do emerytury pomostowej, pomijając nawet błędne zakwalifikowanie przez organ rentowy wielu pracowników wykonujących czynności w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym jako pracujących w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Sąd Okręgowy stwierdził, że zawieranie przez Szpital umów zlecenia przez pośrednika z własnymi pracownikami miało na celu obejście przepisów o godzinach nadliczbowych oraz innych ograniczeń i obciążeń wynikających z przepisów prawa pracy. Jednak sposób wykonywania umów zlecenia w niniejszej sprawie nie pozwalał na inne ich zakwalifikowanie, niż zgodnie z nazwą tych umów. To, że zleceniobiorców należy potraktować jak pracowników, a przychód z umowy zlecenia zsumować z ich wynagrodzeniem za pracę, zdaniem Sądu I instancji, nie jest równoznaczne z uznaniem, że zleceniobiorcy wykonywali w pełnym wymiarze czasu pracy zatrudnienie w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Czasu pracy w szczególnych warunkach nie rozlicza się na godziny, ale na okresy takiej pracy wykonywanej w pełnym wymiarze czasu pracy. W ocenie Sądu Okręgowego, skoro z tytułu umowy zlecenia zleceniobiorcy nie podlegają ubezpieczeniu emerytalnemu z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, to nie podlegają definicji pracownika zawartej w art. 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych. W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 kpc orzekł jak w punkcie I wyroku. O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 roku, Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

Organ rentowy zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając mu naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych w związku z art. 2 pkt 3 tej ustawy poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że Szpital (...) w M. nie ma obowiązku odprowadzania składek na Fundusz Emerytur Pomostowych od umów zlecenia zawartych przez zainteresowanych z Niepublicznym Zakładem (...)(...)T. S. z siedzibą w B. za okres od stycznia 2010 roku do maja 2011 roku.

Wskazując na powyższe, organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania od decyzji ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, jednakże dokonał błędnej interpretacji przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie nie był sporny, nie ulegało bowiem wątpliwości iż osoby zainteresowane w niniejszej sprawie były zatrudnione przez T. S. prowadzącą Niepubliczny Zakład (...)(...)w B. na podstawie umów zlecenia, a wykonując te umowy, świadczyły pracę na rzecz swojego pracodawcy Szpitala (...) w M.. Kwestia objęcia ubezpieczeniem społecznym pracowników Szpitala, wykonujących jednocześnie na rzecz pracodawcy pracę na podstawie umów zlecenia zawartych z T. S., stanowiła przedmiot postępowań sądowych w innych sprawach. W

sprawach tych, co jest znane Sądowi Apelacyjnemu z urzędu, uznano, iż pracownicy Szpitala podlegali w czasie wykonywania umów zlecenia ubezpieczeniom społecznym jak pracownicy na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych.

Natomiast kwestią sporną w niniejszej sprawie pozostawało, czy Szpital (...) jest zobowiązany do odprowadzenia składek na Fundusz Emerytur Pomostowych przy uwzględnieniu przychodów uzyskiwanych przez pracowników w ramach wykonywania umów zlecenia.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że mając na uwadze treść art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych, płatnik składek zobowiązany jest opłacać składki na Fundusz Emerytur Pomostowych za wszystkich pracowników urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, których zatrudnia przy pracach w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze bez względu na to, czy pracownik świadczy pracę w pełnym, czy w niepełnym wymiarze czasu pracy. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, nie ma w tym wypadku znaczenia, że przy ustalaniu prawa do emerytury pomostowej Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględni tylko okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w pełnym wymiarze czasu pracy. Składki odprowadzane są więc zarówno za tych, którzy w przyszłości otrzymają emerytury pomostowe, jak i za tych, którzy – pracując w niepełnym wymiarze w warunkach szczególnych – emerytur takich nie będą mogli otrzymać. Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku zaprezentował pogląd, że takie rozumienie przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych jest niezgodne z podstawową zasadą systemu ubezpieczeń społecznych, a mianowicie ekwiwalentności składki i świadczenia. Na tą zasadę prawa ubezpieczeń społecznych przy obowiązku płacenia składek na Funduszu Emerytur Pomostowych wskazywał Sąd Najwyższy między innymi w wyroku z dnia 22 lutego 2012 roku w sprawie II UK 130/11 (OSNP 2013/3-4/40). Kierując się powyższą zasadą, Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku stwierdził, iż z tytułu pełnienia dorywczych dyżurów na podstawie umowy zlecenia pracownicy nie nabędą żadnego stażu pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze. Jednakże powyższą zasadę należałoby odnieść do stanu faktycznego zaistniałego w niniejszej sprawie, gdzie osoby wykonujące pracę na podstawie umów zlecenia (pełniąc dorywcze dyżury) były jednocześnie pracownikami Szpitala, zatrudnianymi w warunkach szczególnych i od których przychodu odprowadzono składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. W innych sprawach toczących się z odwołań od decyzji organu rentowego te osoby zostały uznane za pracowników w zakresie wykonywania tych umów na podstawie art. 8 ust.2a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych. Wobec powyższego, skoro na potrzeby spraw o podleganie ubezpieczeniu społecznemu osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia miały status pracowników, to w niniejszej sprawie także należało udzielić tym osobom statusu pracowników i zobowiązać Szpital do odprowadzenia składek na Fundusz Emerytur Pomostowych także od przychodów wykonywanych w ramach umów zlecenia. Gdyby pracownicy Szpitala byli zatrudniani jedynie na podstawie umowy o pracę, otrzymaliby wynagrodzenie za nadgodziny, które stanowiłoby podstawę wymiaru składek na Fundusz Emerytur Pomostowych. Nadto skoro Szpital zatrudniał własnych pracowników przez pośrednika – T. S. – zmierzając do obejścia przepisów prawa o nadgodzinach, to należy mieć na uwadze nie jedynie czas pracy w ramach wykonywania dorywczych dyżurów, ale także czas pracy w określonym wymiarze w Szpitalu na podstawie umowy o pracę. W doktrynie prezentowane jest stanowisko, że jeśli pracodawca zawarł dodatkowo z pracownikiem wykonującym pracę w szczególnych warunkach umowę cywilnoprawną, np. umowę agencyjną, zlecenia, inną umowę o świadczenie usług, do której (zgodnie z kodeksem cywilnym) stosuje się przepisy dotyczące umowy zlecenia lub umowę o dzieło (a także wtedy, gdy umowa taka jest wykonywana na rzecz pracodawcy), wówczas przychód wypłacony pracownikowi z tytułu tej umowy również stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (art. 18 ust. 1a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych). Oznacza to, że od tego przychodu należy też odprowadzić składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. Nie ma przy tym znaczenia, czy w ramach umowy cywilnoprawnej pracownik wykonuje pracę w szczególnych warunkach, czy też inne zatrudnienie (tak D. N. „Obowiązki pracodawców zatrudniających pracowników w szczególnych warunkach cz. 1 , Służba Pracownicza nr (...) str. 20 i nast.). Zatem mając na uwadze powyżej przedstawione stanowisko, należało uznać za zasadny zarzut apelacyjny dotyczący naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 35 ust. 1 w związku z art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych.

W tym miejscu podnieść należy, że zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych stopa składki na Fundusz Emerytur Pomostowych wynosi 1,5 % podstawy wymiaru. Podstawę wymiaru składki na Fundusz Emerytur Pomostowych stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, określona w art. 18 ust. 1-2 i ust. 8 oraz w art. 21 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych. Przy ustalaniu podstawy wymiaru składki na Fundusz Emerytur Pomostowych stosuje się ograniczenie, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych. Składka na Fundusz Emerytur Pomostowych jest finansowana w całości przez płatnika składek. Mając na uwadze treść powyższego przepisu, przy ustalaniu podstawy składki na Fundusz Emerytur Pomostowych uwzględnia się te same składniki, które wchodzi do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. W przypadku pracownika jest to przychód w rozumieniu ustawy 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 roku, poz. 361 ze zm.), z uwzględnieniem wyłączeń wymienionych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. nr 161, poz. 1106 ze zm.). Podstawy wymiaru składek na Fundusz Emerytur Pomostowych nie stanowią zatem między innymi następujące przychody:

1. nagrody jubileuszowe (gratyfikacje), które według zasad określających warunki ich przyznawania przysługują pracownikowi nie częściej niż co 5 lat,
2. należności obliczane od wielkości efektów uzyskanych przez zastosowanie pracowniczego projektu wynalazczego i za dokumentację dostarczoną bezumownie przez twórcę projektu, przydatną do stosowania projektu, oraz nagrody za wynalazczość, a także nagrody za prace badawcze i wdrożeniowe,
3. odprawy pieniężne przysługujące w związku z przejściem na emeryturę lub rentę,
4. odprawy, odszkodowania i rekompensaty wypłacane pracownikom z tytułu wygaśnięcia lub rozwiązania stosunku pracy, w tym z tytułu rozwiązania stosunku pracy z przyczyn leżących po stronie pracodawcy, nieuzasadnionego lub niezgodnego z prawem wypowiedzenia umowy o pracę lub rozwiązania jej bez wypowiedzenia, skrócenia okresu jej wypowiedzenia, niewydania w terminie lub wydania niewłaściwego świadectwa pracy,
5. odszkodowania wypłacone byłym pracownikom po rozwiązaniu stosunku pracy, na podstawie umowy o zakazie konkurencji, o której mowa w art. 101² kp,
6. wartość świadczeń rzeczowych wynikających z przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy oraz ekwiwalenty za te świadczenia wypłacane zgodnie z przepisami wydanymi przez Radę Ministrów lub właściwego ministra, a także ekwiwalenty pieniężne za pranie odzieży roboczej, używanie odzieży i obuwia własnego zamiast roboczego oraz wartość otrzymanych przez pracowników bonów, talonów, kuponów lub innych dowodów uprawniających do otrzymania na ich podstawie napojów bezalkoholowych, posiłków oraz artykułów spożywczych, w przypadku gdy pracodawca, mimo ciężącego na nim obowiązku wynikającego z przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy, nie ma możliwości wydania pracownikom posiłków i napojów bezalkoholowych,
7. odszkodowania za utratę lub uszkodzenie w związku z wypadkiem przy pracy przedmiotów osobistego użytku oraz przedmiotów niezbędnych do wykonywania pracy - należne od pracodawcy na podstawie art. 237¹ § 2 kp,
8. diety i inne należności z tytułu podróży służbowej pracownika - do wysokości określonej w przepisach w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju,
9. składniki wynagrodzenia, do których pracownik ma prawo w okresie pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego, opiekuńczego, świadczenia rehabilitacyjnego, w myśl postanowień układów zbiorowych pracy lub przepisów o wynagradzaniu, jeżeli są one wypłacane za okres pobierania tego wynagrodzenia lub zasiłku,

10. dodatki uzupełniające 80% zasiłek chorobowy wypłacane przez pracodawców - do kwoty nieprzekraczającej łącznie z zasiłkiem chorobowym 100% przychodu pracownika, stanowiącego podstawę wymiaru świadczeń.

Wśród powyższego wyliczenia wyłączeń od podstawy wymiaru składek na Fundusz Emerytur Pomostowych nie znajdują się przychody pracowników uzyskane z tytułu umów zlecenia, czy umów o dzieło, wykonywanych na rzecz swojego pracodawcy. Zatem także z uwagi na brak ustawowego wyłączenia od podstawy wymiaru składek, w tym zakresie należało uznać, że Szpital jest zobowiązany do opłacenia składek na Fundusz Emerytur Pomostowych także od przychodów uzyskanych przez pracowników z tytułu wykonywania na jego rzecz umów cywilnoprawnych zawartych z T. S..

Powyżej przedstawiona interpretacja przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych jest uzasadniona także z uwagi na konieczność dokonywania ścisłej wykładni przepisów z zakresu ubezpieczeń społecznych, przy przyjęciu prymatu wykładni językowej, na którą to metodę wykładni powołał się także Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Zgodnie z art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych, użyte w ustawie określenie „pracownik” oznacza ubezpieczonego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 oraz art. 8 ust. 1, 2a i ust. 6 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, podlegającego ubezpieczeniu emerytalnemu z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a także ubezpieczonego, który przed dniem wejścia w życie ustawy z tytułu takiej pracy podlegał ubezpieczeniu społecznemu lub zaopatrzeniu emerytalnemu. Z kolei art. 4 ustawy stanowi, że prawo do emerytury pomostowej (...) przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki: urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.; ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn; ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn; przed dniem 1 stycznia 1999 roku wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych; po dniu 31 grudnia 2008 roku wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3; nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy. Z powyższego przepisu zatem wynika, że ustawa z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych nie utożsamia pojęcia „pracownik” z osobą aktualnie pozostającą w stosunku pracy, bowiem zgodnie z przywołanym art. 4 ustawy, prawo do emerytury pomostowej przysługuje pracownikowi, z którym nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy (pkt 7). Tak więc już tylko z tego względu pogląd, iż ustawa z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych zawiera definicję „pracownika” rozumianą w ten sposób, że pracownikiem jest osoba pozostająca w stosunku pracy, jest chybiony.

Nadto, kierując się wykładnią literalną przepisów z zakresu ubezpieczeń społecznych, należy wskazać, że w art. 2 pkt 3 ustawy wprost wskazano, że za pracownika uważa się także osobę o której mowa w art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych. Zatem należało stwierdzić, że pracownikami w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych są także osoby wykonujące na rzecz swojego pracodawcy pracę na podstawie umowy zlecenia, czy dzieła. Za taką wykładnią przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych, poza wykładnią literalną, przemawia także wykładnia systemowa. Skoro w przepisach z zakresu ubezpieczeń społecznych pracownicy wykonujący na rzecz swojego pracodawcy pracę na podstawie umów cywilnoprawnych są traktowani jak pracownicy na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, to tym bardziej takie samo rozumienie pojęcia „pracownik” na gruncie ubezpieczeń społecznych powinno zostać przyjęte na potrzeby innej ustawy – w tym wypadku ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych.

Dodatkowo należy wskazać, że Sąd Okręgowy stwierdził, iż nie ulegało wątpliwości, że pracownicy Szpitala zostali zatrudnieni przez pośrednika – T. S. w celu obejścia przepisów prawa o nadgodzinach. Stąd też należało uznać konsekwentnie, że skoro umowy te miały na celu obejście przepisów prawa, nie mogły być podstawą do opłacenia przez Szpital składek na Fundusz Emerytur Pomostowych w niższej wysokości. Gdyby Szpital zatrudniał pracowników

w nadgodzinach, byłby zobowiązany do wykazania wyższej podstawy wymiaru składek na Fundusz Emerytur Pomostowych.

W tym stanie rzeczy, uznając apelację organu rentowego za uzasadnioną, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 kpc orzekł jak w sentencji wyroku.